

Názov vzdelávacej oblasti	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Ročník	ôsmy
Časový rozsah výučby	3 hodiny/týždeň, 99 hodín/ rok jazyková zložka
	2 hodiny/týždeň, 66 hodín/rok literárna zložka
Spolu:	5 hodín/týždeň, 165 hodín/rok

1. Charakteristika predmetu

Charakteristika predmetu sa zhoduje so ŠVP.

2. Ciele predmetu

Ciele predmetu sa zhodujú so ŠVP.

3. Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sa zhodujú so ŠVP.

4. Obsahový a výkonový štandard

Vzdelávací obsah predmetu tvoria 3 zložky: jazyková komunikácia, komunikácia a sloh, čítanie a literatúra

Jazyková časť predmetu – *jazyková komunikácia* sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. V oblasti jazyková komunikácia žiaci nadobúdajú vedomosti, zručnosti, schopnosti a kompetencie potrebné k osvojeniu si spisovnej podoby jazyka. Je dôležité dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií .

V oblasti *komunikácia a sloh* sa žiaci učia vnímať a chápať rôzne jazykové informácie, čítať s porozumením, tvoriť a interpretovať vlastné texty, kultivovane písať a rozprávať. Takto nadobúdajú kompetencie text analyzovať a hodnotiť.

Literárne vzdelanie poskytuje oblasť – *čítanie a literatúra*. Žiaci poznávajú základné literárne druhy a žánre, získavajú také vedomosti, ktoré z nich robia vzdelaných a uvedomelých čitateľov. V literatúre nachádzajú zábavu, poučenie, vedia sa orientovať v literatúre, duchovne a intelektuálne sa vzdelávajú.

Pojmy zavedené v 8. ročníku v jazykovej zložke:

Zvuková rovina a pravopis:

- vsuvka, oslovenie,
- prístavok.

Lexikálna rovina:

- spôsoby obohacovania slovnej zásoby,
- tvorenie slov,

- preberanie slov,
- nepriame pomenovania,
- jednoslovné a viacslovné pomenovania,
- ustálené slovné spojenie, frazeologizmus.

Morfologická rovina:

- podstatné mená mužského rodu – zvieracie + neživotné zakončené na –r,-l,
- cudzie nesklonné podstatné mená,
- skloňovanie podstatného mena pani,
- zámená ohybný slovný druh - skloňovanie, základný tvar, rod, číslo, pád,
- delenie zámen – opytovacie, ukazovacie,
- častice neohybný slovný druh.

Syntaktická rovina:

- prívlastok zhodný, nezhodný,
- prístavok,
- jednoduché súvetie,
- interpunkcia.

Pojmy zavedené v 8. ročníku v slohovej zložke:

- výťah,
- prihláška,
- úradný, štruktúrovaný životopis,
- slávnostný prejav.

4 kontrolné diktáty (81 - 90 plnovýznamových slov)

- opakovanie učiva zo 7. ročníka,
- podstatné mená mužského rodu zvieracie
- neživotné podstatné mená zakončené na –r, -l
- záverečné opakovanie učiva 8. ročníka.

2 písomné práce:

- slávnostný prejav,
- životopis.

5 testov:

- vstupný test,
- test z lexikológie,
- test z morfológie,

- test zo syntaxe,
- výstupný test.

Pojmy zavedené v 8. ročníku v literárnej zložke:

Všeobecné pojmy:

- literatúra faktu,
- vedecko-populárna literatúra,
- vedecko-fantastická literatúra.

Literárne druhy:

- epika,
- dráma,
- prírodná lyrika,
- ľúbostná lyrika.

Literárne žánre:

- modlitba,
- román – detektívny, dobrodružný, biografický, historický, dievčenský, román vo forme denníka.

Štruktúra diela:

- vonkajšia kompozícia lit. diela – diel.

Štylizácia textu:

- metafora,
- básnická otázka.

Metrika:

- žiadny nový pojem.

5. Rozsah vyučovania predmetu
(jazyková a slohová zložka)

3 hod/týždeň, 99 hod/rok

	Tematický celok	Rozsah
1.	Opakovanie učiva zo 7. ročníka	10 hod
2.	Lexikológia	10 hod
3.	Morfológia	39 hod
4.	Syntax	16 hod
5.	Sloh	16 hod
6.	Opakovanie	8 hod
	Počet hodín spolu	99 hod

Rozsah vyučovania predmetu
(literárna zložka)

2 hod/týždeň, 66 hod/rok

	Tematický celok	Rozsah
1.	Opakovanie učiva zo 7. ročníka	4 hod
2.	Vecná a umelecká literatúra	6 hod
3.	Lyrika	19 hod
4.	Ěpika	23 hod
5.	Dráma	9 hod
6.	Záverečné opakovanie	5 hod
	Počet hodín spolu	66 hod

6. Metódy a formy

Na vyučovaní slovenského jazyka a literatúry využívame metódy motivačného, expozičného, fixačného a diagnostického charakteru, metódy frontálne, skupinové a individuálne. Tvorivosť podnecuje inscenačná metóda, tvorivé písanie, cinquain. Uplatňujeme rozhovor, besedu, pozorovanie, prácu vo dvojiciach. Využívame metódy logiky – induktívne, deduktívne, analytické a syntetické.

Z organizačných foriem sa uplatňuje

- vyučovacia hodina,
- praktické aktivity,
- exkurzia (volí učiteľ podľa podmienok školy a regionálnych možností),
- prednášky.

7. Materiálne výučbové prostriedky

Osobné počítače, internet, magnetická tabuľa, prezentácie, učebnice, pracovné zošity.

8. Učebné zdroje

KRAJČIOVÁ, J, KESSELOVÁ J.: Slovenský jazyk pre 8.ročník základných škôl. Bratislava, SPN 2010, 1. vydanie.

Literárna výchova pre 8. ročník.

9. Hodnotenie predmetu

Na kontrolu a hodnotenie žiakov zo slovenského jazyka a literatúry sa využívajú konkrétne a objektívne postupy kontroly a hodnotenia. **Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 s účinnosťou od 1.mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.** V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra sú hodnotené tri zložky predmetu: jazyk, sloh a literatúra.

Hodnotí sa schopnosť získať, upraviť, spracovať, používať a prezentovať vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách, obsahová kvalita a jazyková správnosť odpovede, t. j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti.

1. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť v ústnej odpovedi žiakov osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou učebných osnov. Po ústnej odpovedi oznámi učiteľ žiakovi známku ihneď. Pri úlohách a cvičeniach sa využíva slovné hodnotenie formou stručného komentára ku konkrétnemu výkonu žiaka.

2. Písomná forma kontroly a hodnotenia osvojených poznatkov prebieha formami:

A/ Kontrolný diktát

0 – 1 chyba	výborný
2 – 3 chyby	chválitebný
4 – 7 chýb	dobry
8 – 10 chýb	dostatočný
11 a viac chýb	nedostatočný

B/ Diktát

Stupnica hodnotenia diktátov je totožná so stupnicou hodnotenia kontrolných diktátov.

Kontrolné diktáty a diktáty sa píše po prebratí daného učiva a zopakovaní sledovaného gramatického javu. Môže ísť o súvislý text alebo o samostatné vety. Na napísanie a analýzu kontrolného diktátu sa odporúčajú 2 vyučovacie hodiny. Ak sa rovnaká chyba v tom istom tvare slova vyskytuje viackrát, považuje sa za jednu chybu. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Za chybu sa pokladajú aj nečitateľné tvary písma, nečitateľné slovo.

C/ Testy

Žiaci sa klasifikujú známkou, dodržiavajú sa nasledovné kritériá hodnotenia písomných testov:

100% - 90%	výborný
89% - 75%	chválitebný
74% - 50%	dobry
49% - 30%	dostatočný
29% - 0%	nedostatočný

Každý učiteľ má v svojej kompetencii zadávať ďalšie čiastkové testy, úlohy, cvičenia a päťminútovky (bleskovky) a podľa vlastnej potreby hodnotiť zvládnutie preberaných gramatických javov v časovom limite 10-20 minút. Výsledky hodnotenia učiteľ oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu do 10 dní. Ak žiak z dôvodu absencie nepíše niektorú z písomných prác, učiteľ môže dať žiakovi na napísanie tejto práce náhradný termín.

D/ Slohové písomné práce

Hodnotíme podľa kritérií, ktoré sú uvedené v inovovanom štátnom vzdelávacom programe:

1. Vonkajšia forma = 4 body max.

- ✓ čitateľnosť – zreteľné odlíšenie veľkých a malých písmen, diakritické znamienka
- ✓ zreteľné grafické členenie odsekov – 1,5 až 2 cm na začiatku riadka
- ✓ prepísanie práce z konceptu do čistopisu za daný časový limit
- ✓ čistota textu bez škrtenia, používať okrúhle zátvorky a preškrtnutie vodorovne
- ✓ dodržiavanie okrajov vnútorných i vonkajších, potreba rozdeľovania slov
- ✓ dodržiavanie predpísaného rozsahu, menej i viac je nie maximálny počet bodov

2. Vnútorná forma = 20 bodov max.

OBSAH /max 4 body/

- ✓ dodržanie témy – použitie kľúčových slov z názvu
- ✓ myšlienkové vyústenie – zakončenie práce, záver /rozprávanie = pointa; výklad = vysvetlenie problému; úvaha = primeranosť vyjadrovania sa žiakov/

KOMPOZÍCIA /max 4 body/

- ✓ uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu
- ✓ vnútorná stavba, členenie textu do myšlienkových celkov, ich vyváženosť
- ✓ nadväznosť a logickosť textu

JAZYK /max. 4 body/

- ✓ správne použitie slovných druhov typických pre daný žáner
- ✓ morfológická správnosť jazykových prostriedkov – väzba slovies, pádové koncovky
- ✓ syntaktická správnosť jazykových prostriedkov – postavenie prívlastkov, slovosled
- ✓ rôznorodosť, variabilnosť – neopakovanie slov, šírka slovnej zásoby

PRAVOPIS /max. 4 body/

4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb

/poznámka: o rovnakej chybe a interpunkcii a neznámych javoch a rovnosti chýb platí to isté čo pri diktátoch/

ŠTÝL /max. 4 body/

- ✓ správna štylizácia viet – zrozumiteľnosť textu ako celku
- ✓ tvorivosť – tvorivá lexika

- ✓ pútavosť – podanie zaujímavou, pútavou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť

3. Celkový dojem = 4 body max.

- ✓ celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní
- ✓ práca by nemala obsahovať nelogické názory, protispoločenské názory, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné

Hodnotiaca stupnica slohových písomných prác

28 – 26 bodov	výborný
25 – 21 bodov	chválitebný
20 – 14 bodov	dobrý
13 – 9 bodov	dostatočný
8 - 0 bodov	nedostatočný

E/ Domáce úlohy

Žiak je povinný robiť si domáce úlohy zo všetkých troch zložiek – slovenský jazyk, literatúra, sloh. Učiteľ má právo vyžiadať si domáce úlohy a hodnotiť ich.

a) Slovné zhodnotenie domácej úlohy – realizuje sa ústnou formou po frontálnom skontrolovaní domácej úlohy. Žiakovi, ktorý domácu úlohu nemá, sa zapíše poznámka do žiackej knižky.

b) Hodnotenie známku – hodnotiť domácu úlohu známku možno vtedy, keď si učiteľ vyžiada zošit od konkrétneho žiaka a úlohu mu skontroluje a ohodnotí. Učiteľ si môže vyžiadať zošity aj od všetkých žiakov v triede na vyhodnotenie a oznámkovanie domácej úlohy. Vtedy dostáva žiak, ktorý nemá domácu úlohu, známku **nedostatočný**.

F/ Poznámkový zošit

Žiak je povinný mať zavedené zošity na slovenský jazyk, na sloh a na literatúru. Učiteľ si ich môže kedykoľvek vyžiadať a skontrolovať obsahovú a pravopisnú stránku. Po vykonaní kontroly sa podpíše, kontrolu datuje a slovne zhodnotí úroveň poznámkového zošita. V hodnotení poukáže na nedostatky, pochválí úpravu.

V prípade, že žiak dostane učebný materiál – pracovný list, cvičenie na dopĺňanie preberaného gramatického, literárneho či slohového javu, je povinný si ho založiť do pracovného zošita /prilepenie, vloženie/.

